

FAQ: OTÁZKY A ODPOVĚDI II

KONCEPCE NOVÉHO OBORU VZDĚLÁNÍ 78-42-M/08 LYCEUM (režim pokusného ověřování)

1) Jaký je minimální počet zaměření, které škola musí nabízet? A od kterého ročníku? Od prvního?

Máte zřejmě na mysli oborovou orientaci, která je součástí disponibilní složky. Z logiky věci vyplývá, že součástí ŠVP pro obor vzdělání 78-42-M/08 Lyceum (režim pokusného ověřování) musí být nejméně jedna oborová orientace. Oborová orientace není chápána jako zaměření (to povětšinou „zaměřuje“, zužuje pozornost na téma, něco vybírá), nýbrž otevírá širší rozhled. Uvedeme mezní případy: může být pojato buď jako mapování komplexní civilizační oblasti (například oblast „zdravotnictví“) nebo jako otevřené portfolio po různých částech kurikula (na úrovni předmětu nebo i jen tématu v něm), což může být do modulů vybráno nebo seskupeno. Otázka, od kterého ročníku bude oborová orientace nabízena, je předmětem přípravy RVP a jednotlivých ŠVP, které budou školy připravovat do konce června 2025. Zde nejsou apriori žádná omezení, modelově např. 3. a 4. ročník, nebo od prvního ročníku kontinuálně, nebo ve vybraných etapách studia apod. Bude možné vytvořit školní vzdělávací program pro obor vzdělání 78-42-M/08 Lyceum (režim pokusného ověřování) s více oborovými orientacemi v rámci disponibilní složky (viz příloha č. 2 – návrh rámcového rozvržení učebního plánu). Možnou variantou je i vytvoření více školních vzdělávacích programů pro obor vzdělání 78-42-M/08 Lyceum (režim pokusného ověřování), kdy každý z nich bude mít svou vlastní oborovou orientaci a dle těchto různých školních vzdělávacích programů (v DiPSy by se použil pro přijímací řízení termín „školobor“) složit jednu celou třídu.

2) Na představení oboru 78-42-M/08 Lycea (režim pokusného ověřování) bylo řečeno, že je cíl prostupnost oborů, umožnění mezioborové fluktuace žáků. Stále se opakuje sousloví „šířeji pojaté obory“, ale příklady, které byly v rámci prezentace uvedeny (rozšířená výuka španělštiny, informační systémy pro gastronomii atd.), jsou všechny naprosto konkrétní a nějaká fluktuace je při takové hodinové dotaci pro oborovou orientaci nereálná. Říkáte, že máme být kreativní ve tvorbě našeho oboru. Není to v rozporu s cíli?

Prostupnost je zajištěna integrovaně koncipovaným všeobecně vzdělávacím základem studia, který zaujímá 60 % vyučovacího času. Funkcí oborové orientace není zajistit prostupnost do jiných oborů, ale zorientovat žáka v možnostech dalšího studia, které teprve přinese odbornou kvalifikaci, případně celou profesní kompetenci, opravdový vstup do profese. Lyceum je chápáno jako primárně všeobecný obor vzdělání, pojem „šířeji pojaté obory“ se týká oborů středního odborného vzdělávání, které jsou koncipovány se společným odborným základem (např. zemědělství, stavebnictví apod.) a navazujícím kvalifikačním profilem.

3) Pro jaký typ studenta bude vhodný chystaný obor 78-42-M/08 Lyceum? Kam se dosud hlásili žáci, kteří by nově mohli zvolit tento nový obor vzdělání?

Chystaný obor 78-42-M/08 Lyceum (režim pokusného ověřování) je vhodný pro žáky, kteří preferují širší vzdělávací základy bez nutnosti v rané fázi vzdělávání volit úzkou specializaci. Tento obor nabízí všeobecné vzdělání a 40% disponibilní složku, což umožňuje přizpůsobení (také odborným) zájmům žáků, aniž by se zavazovali k odbornému zaměření, jako je tomu v odborných lyceích nyní. Obor vzdělání 78-42-M/08 Lyceum (režim pokusného ověřování) je určen pro žáky, kteří by se jinak hlásili zejména

FAQ: OTÁZKY A ODPOVĚDI II

na gymnázia, ale nechtějí již na střední škole studovat celé spektrum akademických disciplín. Lyceum kombinuje všeobecné vzdělání s oborovou orientací. Nabízí tak žákům možnost kariérní orientace, ale volbu konkrétního kvalifikačního profilu odsouvá na později. To ocení zejména ti, kteří se z různých důvodů dosud nerozhodli pro konkrétní profesní dráhu.

4) Jaký je rozdíl mezi absolventy gymnázia, všeobecného lycea a odborného lycea z hlediska znalostí, dovedností a dalšího uplatnění?

Absolventi gymnázií jsou zpravidla orientováni na akademické vzdělávání a připraveni k širokému studiu vědních oborů na vysokých školách. Měli by během studia získat především široký vzdělanostní základ zaměřený na osvojení teoretických znalostí v široké škále vědních disciplín, podíl prakticky a odborně zaměřeného vzdělávání tvoří jen malou část vzdělávání.

Absolventi odborných lyceí jako například 78-42-M/01 Technické lyceum nebo 78-42-M/05 Přírodovědné lyceum se rozhodují již na počátku středoškolského vzdělávání podle zaměření oboru (např. technické, zdravotnické, ekonomické aj.) a získávají dovednosti relevantní pro konkrétní profesní oblasti. Tento obor vyhovuje žákům, kteří jsou sice rozhodnutí, pokud jde o obor odborného zaměření, ale chtějí v první řadě pokračovat na takto zaměřených na vyšších odborných nebo vysokých školách.

Nový flexibilnější obor 78-42-M/08 Lyceum (režim pokusného ověřování) nabízí obecné vzdělání neakademického typu s důrazem na mezioborovou orientaci a osobnostní rozvoj. Ze 40 % disponibilního času si žáci mohou vybrat, jaký směr oborové orientace je zajímavý a současně získají kvalitní přípravu pro studium na VOŠ nebo VŠ. Zároveň se od nich očekává, že si během studia vyzkouší aplikované a praktické aktivity, které rozvinou jejich odborné dovednosti a osobnostní kompetence.

Pro dotazy k vyhlášení pokusného ověřování zřídilo ministerstvo rovněž speciální e-mailovou adresu novelyceum@msmt.gov.cz

Praha, 13. listopadu 2024